

An aerial photograph of a residential neighborhood in Rossum, Netherlands. The houses are mostly two-story buildings with brown and red roofs, interspersed with green lawns and trees. In the background, there are large green fields and a clear blue sky. A white signpost graphic is overlaid on the image, with a blue rectangular sign containing the text 'mijn ROSSUM' and '2030' written in yellow script below it.

mijn
ROSSUM
2030

Doar geet 't op an!
VISIEDOCUMENT 2019

INLEIDING

Natuurlijk bestaan Rossum, Volthe en Lemselo (samengevat als: het dorp Rossum) nog in 2030. De drie marken van weleer zijn al heel oud. In de oudste geschriften die over ons leefgebied zijn gevonden (9e eeuw na Christus) werd al over Rothem (Rossum), Uuluht (Volthe) en Lamesloe (Lemselo) gesproken. De verwachting is dat er ook over duizend jaar nog over Rossum, Volthe en Lemselo wordt gesproken. De tijd zal het leren. Eén ding is zeker. Ons dorp zal er in de toekomst anders uitzien dan nu. Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen spelen daarbij een grote rol.

Volgens prognoses van het ministerie van Binnenlandse Zaken en de provincie Overijssel neemt de bevolking van ons dorp de komende 12 jaar met ruim 12% af (van 2.317 naar 2.034 inwoners). De vergrijzing slaat toe, in 2030 is 31% van de Rossumse bevolking ouder dan 65 jaar (nu: 18%). Het aantal jongeren neemt zeer sterk af. In de leeftijdscategorie t/m 19 jaar zijn er momenteel 630 inwoners en in 2030 zijn dit er 380, een afname van bijna 40%. Gezinnen worden kleiner, we communiceren in toenemende mate digitaal. Duurzaamheid en milieu spelen een steeds grotere rol en de gemeenschapszin komt verder onder druk te staan. Deze en nog meer ontwikkelingen komen op ons af en vragen om een vertaling, een handvat. Daar komt bij dat de rol van de overheid verandert. De landelijke overheid trekt zich steeds meer terug en legt de verantwoordelijkheid steeds meer en vaker bij de gemeentelijke overheid neer. De gemeentelijke overheid stuurt steeds meer op het bevorderen van participatie in de samenleving (meedoen) en stimuleert eigen kracht bij haar inwoners. Deze ontwikkeling is onomkeerbaar.

In deze context valt ook het initiatief “Mijn Dinkelland 2030” te bezien, met als adagium: niet de gemeente bepaalt maar de inwoners zijn aan zet, uiteraard binnen wettelijke en financiële kaders. Door middel van “Mijn Dinkelland 2030” daagt de gemeente Dinkelland haar inwoners uit om actief mee te denken over de vraag hoe de kernen er in de toekomst uit zouden moeten zien. De gemeente Dinkelland ziet de dorpsraden van de verschillende kernen als eerste en logisch aanspreekpunt, in dit geval de Dorpsraad Rossum.

De dorpsraad heeft daarop gemeend deze vraag over de toekomst van ons dorp te vertalen in een project dat logischerwijs de naam “Mijn Rossum 2030” kreeg. Er is een projectgroep samengesteld van vijf Rossummers die als opdracht kreeg:

Maak in samenwerking met de inwoners van Rossum, Volthe en Lemselo een toekomstschets van ons dorp. Hoe zou ons dorp er in 2030 uit moeten zien?

In dit rapport brengt de projectgroep verslag uit. De projectgroep heeft er voor gekozen om een toekomstagenda voor Rossum op te stellen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat Rossum, net als nu, een leefbaar, vitaal en gezellig dorp is in 2030. Welke stappen dienen we te zetten om dit gedachtegoed te ontwikkelen en te borgen? Stappen die we als dorp zelf dienen te zetten als gemeenschap, al dan niet in nauwe samenwerking met de gemeente.

De opbouw van deze rapportage is als volgt. In het eerste hoofdstuk beschrijven we het proces dat we doorlopen hebben als projectgroep. Hoe hebben we de opdracht aangepakt en hoe is deze rapportage tot stand gekomen? In het tweede hoofdstuk gaan we in op de 11 thema's die onze toekomstagenda omvat. Wat houden deze thema's in en wat dient er met betrekking tot deze thema's te gebeuren om de leefbaarheid van Rossum ook in 2030 te garanderen? De toekomstagenda wordt aan de hand van activiteiten concreet gevuld. In het derde hoofdstuk vatten we samen en trekken we de conclusies. De belangrijkste conclusie die de projectgroep heeft getrokken is dat op korte termijn een krachtige versterking van de Dorpsraad Rossum de hoogste prioriteit heeft.

De dorpsraad voert aan de hand van deze agenda regie, zij stuurt op basis de toekomstagenda de activiteiten aan en voert met de gemeente overleg over deze activiteiten, prioriteiten, financiën etc. De projectgroep heeft “Waar geet ’t op an?” als werktitel gekozen voor haar aanpak om de toekomstagenda voor Rossum op te stellen. Het antwoord op de gestelde vraag staat in dit rapport, dat daarom de naam draagt “Doar geet ’t op an”. Wij wensen u veel leesplezier maar bovenal wensen wij Rossum veel wijsheid, uithoudingsvermogen en gemeenschapszin bij het uitvoeren van deze agenda.

De projectgroep heeft hulp gehad van diverse personen en organisaties. Allen dank daarvoor. Een speciaal woord van dank gaat naar Bertus Olde Hanter voor het maken de film “Waar geet ’t op an?”, naar Cecile Beld voor de layout en vormgeving en naar Peter Weusthof die optrad als creatieve geest en moderator tijdens verschillende bijeenkomsten.

Maart 2019

Petra Oude Lashof
Leander Engelbertink
Benny Tijkotte
Luc Molendijk (buurtman)
Hans Weusthof

I TOTSTANDKOMING “MIJN ROSSUM 2030”

Op 22 november 2017 organiseerde de gemeente een zogenoemde inspiratiebijeenkomst over het thema “Mijn Dinkelland 2030” bij het Everloo in Volthe. Alle dorpen uit de gemeente waren daar vertegenwoordigd. De gemeente en de dorpen informeerden elkaar over de mogelijke aanpak van het project “Mijn Dinkelland 2030”. Rossum was vertegenwoordigd met de dorpsraad en een aantal geïnteresseerden in het project. Marc Smellink hield namens de Dorpsraad Rossum een vlotte pitch waarin hij de resultaten van een brainstormsessie tijdens de jaarvergadering van de dorpsraad van mei 2017 als uitgangspunt hanteerde. Een belangrijk resultaat van de brainstormsessie was dat er een projectgroep zou moeten komen die namens de dorpsraad de handschoen van de gemeente oppakt en een door de inwoners gedragen visie opstelt. De noodzaak en de urgentie van “Mijn Dinkelland 2030” werd tijdens de inspiratiebijeenkomst glashelder.

Op 7 december 2017 werd de projectgroep “Mijn Rossum 2030” door de dorpsraad geïnstalleerd. Petra Oude Lashof, Leander Engelbertink, Benny Tijkotte, Erik Kleissen en Hans Weusthof waren bereid de kar te trekken en zijn op 4 januari 2018 echt van start gegaan.

Voor Erik Kleissen bleek al snel dat het project niet te combineren viel met zijn privéagenda, dat betekende dat er vier leden overbleven. Gelukkig manifesteerde onze buurtman Luc Molendijk zich al snel tot een waardige en betekenisvolle ondersteuning van de projectgroep; in onze ogen maakte hij gewoon deel uit van de projectgroep.

Kernvragen

In eerste instantie vertaalde de projectgroep de opdracht van de dorpsraad in twee kernvragen:

- 1. Langs welke thema’s laten we de totstandkoming van de toekomstschets van ons dorp lopen?*
- 2. Hoe betrekken we zoveel mogelijk inwoners van Rossum, Volthe en Lemselo bij het vormgeven van de toekomstschets?*

Een tweetal bijeenkomsten met de projectgroep leverde een elftal thema’s op die er volgens de projectgroep toe doen in relatie tot de toekomstschets. Deze thema’s zijn relevant in relatie tot de leefbaarheid van ons dorp en tevens bepalend voor de vitaliteit en de aantrekkingskracht van het dorp als plek om (samen) te leven.

De elf thema’s, die niet eenduidig zijn en uiteraard vragen om een nadere uitwerking en concretisering, zijn:

- 1. Zorg & Welzijn*
- 2. Onderwijs*
- 3. Duurzaamheid*
- 4. Voorzieningen voor sport en cultuur*
- 5. Ontwikkeling buitengebied*
- 6. Wonen*
- 7. Jeugd*
- 8. Ouderen*
- 9. Economische ontwikkeling*
- 10. Mobiliteit/bereikbaarheid*
- 11. Kerkgebouw*

De tweede vraag die we stelden was hoe betrekken we zoveel mogelijk inwoners van Rossum bij de totstandkoming van de toekomstschets. Uiteindelijk kozen we voor een aanpak waarbij we een betrekkelijk grote groep inwoners intensief (op meerdere momenten) wilden betrekken. De projectgroep stelde een lijst van 40 inwoners samen die gevraagd zouden worden om zitting te nemen in een zogenaamde klankbordgroep/werkgroep. Bij de samenstelling van de groep van 40 personen is rekening gehouden met leeftijd, geslacht, woonomgeving (Rossum, Volthe, Lemselo). Aldus ontstond een representatieve vertegenwoordiging van onze dorpsgemeenschap.

Communicatie

Vanaf de start realiseerden we ons als projectgroep dat communicatie een belangrijk aandachtspunt is bij dit project. De communicatie richting de gemeente, richting dorpsraad, richting klankbordgroep maar vooral ook richting inwoners van Rossum, Volthe en Lemselo. We kunnen bij dit laatste gebruik maken van digitale kanalen maar ook van het aloude en vertrouwde parochieblad. Tijdens ieder overleg van de projectgroep was communicatie een agendapunt.

Naast regelmatige schriftelijke berichten kozen we er voor een film te maken onder de titel "Woar geet 't op an?" om op een ludieke en aantrekkelijke manier de inwoners te informeren over het project. Onder regie van Bertus Olde Hanter werd de film in het voorjaar 2018 opgenomen en begin juli werd de film via de site van de dorpsraad en via facebook gepresenteerd en verspreid.

Themabijeenkomsten

Op 17 september vond de eerste themabijeenkomst plaats in de kantine van RSC. De 40 inwoners waren gericht uitgenodigd en aanwezig. Daarnaast waren er een aantal personen op eigen verzoek aanwezig zodat we met 50 personen waren. Na een presentatie van de opdracht en nadat de projectgroep de thema's in een korte pitch hadden toegelicht stelden we de aanwezigen een aantal vragen:

- Dekken de thema's de lading of missen we belangrijke thema's?
- Welke thema's hebben met het oog op leefbaarheid de hoogste prioriteit?
- Met welk thema voel jij je het meest verbonden?

Het resultaat van deze eerste dorpsessie was dat er op basis van antwoorden op deze vragen 9 werkgroepen konden worden samengesteld die elk met één thema aan de slag gingen. Van de oorspronkelijke 11 thema's werden de thema's Duurzaamheid en Mobiliteit samengevoegd. Hetzelfde gebeurde met de thema's Economische ontwikkeling en Ontwikkeling buitengebied. Alle werkgroepen gingen naar huis met de opdracht het thema verder uit te diepen en te concretiseren. Daarnaast werd gevraagd met acties en adviezen te komen, in de tijd tot 2030 uitgezet. Advies was om als werkgroep een aantal keren bij elkaar te komen om aan de opdracht te werken.

Ruim twee maanden later, op 26 november werden tijdens een tweede themabijeenkomst met dezelfde

50 personen de resultaten van de opdrachten gepresenteerd. Alle 9 werkgroepen hadden een presentatie voorbereid en kwamen daadwerkelijk met acties en adviezen. Er konden verduidelijkende vragen worden gesteld en aanvullingen worden gegeven. Al met al een waardevolle avond met een rijke opbrengst.

Aanscherping resultaten

In de maand december kwam de projectgroep twee keer bij elkaar om de resultaten van de verschillende werkgroepen te bespreken. Vooraf waren de power points van de werkgroepen door de leden van de projectgroep in een vast format geplaatst. Dit format omvatte vier elementen:

1. Concrete omschrijving
2. De opbrengsten
3. Acties
4. Adviezen

Per thema kwam er zo een overzichtelijk resultaat tot stand dat met de verschillende werkgroepen werd gedeeld. Alle werkgroepen werden vervolgens uitgenodigd om dit resultaat met de projectgroep in januari 2019 te bespreken. Tijdens 2 zittingen (7 en 21 januari) kwamen de werkgroepen achtereenvolgens langs en werd de uitkomsten besproken. Gewenste wijzigingen werden doorgevoerd. Op deze wijze ontstond een gezamenlijke opbrengst: een elftal uitwerkingen van de thema's waarlangs de toekomstagenda van Rossum gestalte en concreet invulling krijgt. Elf omdat de werkgroepen Duurzaamheid/ Mobiliteit en Economische Ontwikkeling/ Ontwikkeling Buitengebied het bij nader inzien wijzer vond om hun twee thema's afzonderlijk te beschouwen.

II THEMA'S “MIJN ROSSUM 2030”

In het eerste hoofdstuk zijn elf thema's benoemd waarlangs de agenda van de toekomst voor Rossum gaat lopen. Tijdens de themabijeenkomsten werd er instemmend gereageerd op juist deze elf thema's en zijn bij de vorming van de werkgroepen de thema's Duurzaamheid en Mobiliteit alsmede Economische ontwikkeling en Ontwikkelingen buitengebied samen opgepakt. De uitwerkingen van de werkgroepen zijn in een vast format geplaatst om zo tot een handzaam en leesbaar geheel te komen.

Format

Allereerst wordt het thema concreet omschreven in relatie tot de agenda van de toekomst voor Rossum. Kort en krachtig, maar vooral duidelijk en helder opdat een ieder begrijpt wat er met het thema wordt bedoeld en hetzelfde er onder verstaat.

Vervolgens worden de opbrengsten geformuleerd. Wat willen we als Rossum bereiken tussen 2019 en 2030 met betrekking tot het thema. De opbrengsten worden daarna gespecificeerd in acties. Bij de acties wordt aangegeven of we als dorp zelf de actie kunnen uitvoeren, dan wel dat ondersteuning van de gemeente nodig is. Verder worden de acties in de tijd geplaatst. Hierbij verstaan we onder korte termijn: 2019/2020 en onder lange termijn: na 2020. Ook wordt er een inschatting gegeven van de mate van complexiteit. Bij dit laatste wordt een schaal van 1 tot 5 gehanteerd waarbij een 1 staat voor eenvoudig te realiseren en een 5 voor zeer complex. Bij een aantal thema's komen we dezelfde opbrengsten en acties tegen. Deze overlap hadden

we van te voren ook ingeschat en heeft te maken met het gegeven dat veel thema's onderling met elkaar samenhangen. Het maakt opbrengsten en acties juist krachtiger wanneer ze vanuit verschillende perspectieven worden genoemd.

Het laatste onderdeel van het format zijn de adviezen die de werkgroep geeft aan de eigenaar van de agenda van de toekomst, de dorpsraad. Adviezen zijn handzame suggesties of concrete handvatten waar de dorpsraad nu en in toekomst op dient te sturen of in ieder geval rekening mee zou moeten houden. De dorpsraad wordt de regisseur van de agenda.

Thema's

Op de volgende bladzijden worden de uitwerkingen per thema weergegeven. De volgorde van de thema's is willekeurig gekozen, er is geen sprake van prioritering.

In 2030 bestaat de bevolking van Rossum voor ruim 30% uit 65+ers. Op dit moment is dat 18%. Dit betekent dat ondanks dat het aantal inwoners gaat dalen het aantal ouderen in Rossum ook absoluut gaat groeien (2015:419; 2030:628). Wat betekent dit voor het dorp?

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. Er is meer huisvesting voor ouderen in ons dorp in verschillende varianten: inwoning bij kinderen, appartementen, mini Haerstee of een Noaberhof (knarrenhof).
2. Er zijn meer voorzieningen voor ouderen in Rossum. Bijvoorbeeld medische voorzieningen (spreekuur huisarts of POH-er), welzijnsvoorzieningen (WMO-consulent, spreekuur SWTD), gemeente Dinkelland (buurtman).
3. Bestaande voorzieningen (zwembad, duofiets, haal- brengservice, klussendienst) zijn gehandhaafd en naar behoefte uitgebreid.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Behoeften onderzoek onder oudere inwoners naar alternatieve woonvormen en uitbreiding voorzieningen en diensten.	Kort	3	Dorp
2. Vergunningenbeleid t.a.v. inwoning (ouders-kinderen) aanpassen.	Kort	2/3	Dorp en gemeente
3. Huurappartementen voor senioren realiseren.	Lang	3	Dorp, gemeente en woningbouwvereniging c.q. projectontwikkelaar
4. Zorg en welzijn naar Rossum halen, in ieder geval voor spreekuren. Ook in relatie met jeugd (consultatiebureau).	Kort en lang	3	Dorp
5. Zwemvoorziening Bossink toegankelijker maken. Zowel fysiek (lift) als qua abonnement.	Kort	2	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Blijven inzetten op de verbinding tussen oud en jong.
2. Moderniseren ouderenwoningen aan de Kerkewei.
3. Blijf ontmoetingen creëren voor ouderen (open eettafel, ouderen contact etc.)

Meer ouderen betekent een grotere zorgbehoefte. Langer thuiswonen betekent dat problemen als dementie en eenzaamheid op de loer liggen. Minder jongeren in het dorp heeft effect op vitaliteit en verenigingsleven dus op leefbaarheid.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

Rossum heeft een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, waarin jong en oud op een plezierige manier samenleven.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Een dagopvang creëren voor ouderen (bijv. een zorgboerderij) in Rossum. Koppelen aan onderzoek (zie: Ouderen).	Kort	3	Dorp
2. Een kroeg voor 50+.	Kort	1	Dorp
3. De wisselwerking tussen oud en jong stimuleren. Denk hierbij aan: maatschappelijke stage, boodschappendienst, computerhulp, koffieclub. Zelf doen, complexiteit: 2. Korte en lange termijn.		2	Dorp
4. De leefomgeving verbeteren. Een aantrekkelijker plein (muziekkoepeel), kinderboerderij (dorpspark), museum in de kerk.	Lang	4	Dorp en gemeente
5. Jongeren meer mogelijkheden bieden om te sporten (samenwerking tussen verenigingen).	Kort en lang	2	Dorp
6. Meer gezamenlijke activiteiten organiseren op dorpsniveau (gezamenlijk vuurwerk, themafeesten, eieren zoeken etc.)	Kort en lang	1	Dorp
7. Parochieblad digitaliseren.	Kort	2	Dorp

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Blijf inzetten op de verbinding tussen oud en jong.
2. Haal zorgvoorzieningen naar het dorp.
3. Kijk naar goede voorbeelden in andere dorpen.
4. Communiceer over wat je doet, zowel op papier als digitaal.

Energieneutraal, van het gas af, CO2 uitstoot verminderen en klimaatverandering zijn zaken die actueel zijn. De overheid heeft als doel een CO2 neutrale omgeving in 2050 te realiseren. De kernvraag is: waar halen we straks de energie vandaan? Via zonnepanelen, leggen we hiervoor zonneparken aan? Gebruiken we de wind door windmolens te plaatsen? Of hebben de veehouderijen mest tot beschikking voor een vergistinginstallatie en gaan we aan het biogas? Zoals bijvoorbeeld in Noord Deurningen. Door hier goed over na te denken en dit slim aan te pakken kunnen niet alleen burgers hiervan profiteren maar ook de plaatselijke ondernemers.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. Op geschikte daken (sportzaal, RSC-kantine, industriehallen) liggen zonnepanelen en daarna wellicht op (landbouw) grond, de begraafplaats, en huidige NAM-locaties.
2. Er is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van windenergie, waterstof, warmtepompen, biogas en andere vormen van alternatieve energie.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Op geschikte daken brengen we zonnepanelen aan.	Kort	2	Dorp.
2. We onderzoeken de mogelijkheden van een zonnepark op de begraafplaats, landbouwgronden en/of NAM locaties.	Kort en lang	3	Dorp
3. We onderzoeken de mogelijkheden van allerlei vormen van alternatieve energie.	Lang	3	Dorp
4. We onderzoeken de mogelijkheid van het starten van een energiecoöperatie in Rossum.	Lang	3	Dorp

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Werkgroep duurzaamheid opzetten die informatiebijeenkomsten organiseren. Zij onderzoeken of een energie-coöperatie mogelijk is.
2. Overlegstructuur met de NAM opzetten.

Bereikbaarheid is voor inwoners en bezoekers van Rossum een belangrijk onderwerp. Jong en oud hebben behoefte aan vervoer. Openbaar vervoer, goede en veilige toegangswegen spelen daarbij een rol.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. E- laadpunten voor fiets en auto bij horeca en Thijplein.
2. Veilige toegangswegen (Boschweg, Haarstraat, Everlostraat) naar Rossum.
3. Fietspaden en wandelroutes voor inwoners en toeristen.
4. Een rondweg tussen de N736 en Haarstraat over de Reimerweg om druk en zwaar verkeer in en door het dorp te vermijden.
5. Vervoer op bestelling (taxi en auto-maatje); oproeptaxi (rolstoelvriendelijk).
6. Openbaar vervoer; lijndienst/ buurtbus is er nog steeds.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Laadpunten voor E-bike en E-auto in Rossum realiseren.	Kort	1	Dorp en gemeente
2. Vervoer op bestelling realiseren.	Kort en lang	2	Dorp
3. In gesprek met en lobbyen bij vervoersbedrijven (openbaar vervoer, taxibedrijven) en gemeente.	Kort en lang	3	Dorp
4. Realiseren veilige toegangswegen en rondweg.	Lang	5	Dorp en gemeente
5. Aanleg fietsroutes en wandelpaden.	Kort en lang	4	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Werkgroep mobiliteit opzetten. Deze werkgroep doet onderzoek, maakt plannen en organiseert bijeenkomsten, samen met het bedrijfsleven.
2. Werkgroep aanleg fietspaden/rondweg/wandelpaden opzetten. Deze werkgroep legt en onderhoudt het contact met overheden, doet onderzoek en organiseert bijeenkomsten.

In 2030 zal het aantal jongeren van onder de 20 jaar fors verminderen in vergelijking tot nu (2018:630, 2030:380). Dit heeft grote gevolgen voor ons verenigingsleven, maar zeker voor de leefbaarheid van ons dorp. Risico: geen beweging en geen reuring in ons dorp meer. En wat gebeurt er op den duur met onze school en de mooie accommodaties die er nu zijn? Hoe maken wij ons dorp aantrekkelijk, zodat de jeugd na hun eventuele studies, werk en huwelijk blijven of terugkomen?

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. Speelplekken en gedoogde hangplekken.
2. Het openbaar vervoer door en naar Rossum blijft behouden. Dit i.v.m. de veiligheid.
3. Consultatiebus weer naar Rossum halen (Zorg & Welzijn).
4. Betaalbare starterswoningen voor onze jeugd.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Gesprekken tussen alle verenigingen organiseren. De verbinding zoeken.	Kort	1	Dorp
2. Een eigen ruimte voor de jeugd in de Cocer realiseren.	Kort	2	Dorp
3. Speelplekken en gedoogplekken rondom het Thijplein.	Kort en lang	2	Dorp en gemeente
4. In gesprek met en lobbyen bij openbaar vervoersbedrijven en gemeente.	Kort en lang	3	Dorp
5. De bouw van starterswoningen realiseren.	Kort en lang	4	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Zo snel mogelijk met alle verenigingen bij elkaar komen. Leren van elkaar (zie ook sport en cultuur)
2. Maak het de jongeren aantrekkelijk om acties te ondernemen. Zij hebben hier ook een verantwoordelijkheid. Gezamenlijk een plek organiseren. Door samen te zijn op een plek komen er ideeën om iets te organiseren.
3. Behoeft naar starterswoningen in kaart brengen.

Het basisonderwijs wordt verzorgd in een prachtig mooi nieuw schoolgebouw. Het gebouw biedt veel mogelijkheden kijkend naar de onderwijsveranderingen in de toekomst en naar andere doelgroepen. Kinderen leren binnen de 4 muren maar ook daarbuiten. Hoe kunnen we als dorp helpen de kinderen kennis en vaardigheden te ontwikkelen die in 2030 nodig zijn om mee te kunnen doen?

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

Basisschool “de Kerkewei” biedt kwalitatief goed onderwijs aan de kinderen uit Rossum. Daarnaast zijn er de volgende educatieve voorzieningen (expertise, gebouwen, hulpmiddelen):

- Ouderen ondersteunen bij vraagstukken, bijvoorbeeld ICT.
- Cursussen voor jongeren, bijvoorbeeld het leren van Twents.
- Een huiswerk, samenwerkplek of leerlocatie voor jongeren met vraagstukken (ook voor het VO).
- Kennis uitwisseling op praktisch gebied door dorpsgenoten, het overdragen van vakmanschap.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Het ontwikkelen en uitvoeren van educatieve voorzieningen.	Kort en lang	1	Dorp

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Behoeftte naar scholing op gebied van “vakmanschap” uitwerken en in kaart brengen.
2. Acquisitie naar inwoners, bedrijven en andere partijen die de benodigde expertise hebben.
3. (Jaar)planning opstellen.

In Rossum hebben we in 2030 naar schatting 2000 inwoners, waarvan 33% ouder dan 65 jaar. In 2030 zijn er ca 380 jongeren in de leeftijd tot 20 jaar ten opzichte van 630 nu. Deze verandering van de inwoners samenstelling heeft grote en ingrijpende gevolgen voor onze sport- en culturele verenigingen. De verenigingen zullen geconfronteerd worden met minder leden en ook met minder kaderleden of ze zullen nog moeilijker aan voldoende kaderleden kunnen komen.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. Voorzieningen op het gebied van sport en cultuur zijn en blijven op peil.
2. Efficiënter bestuurlijk kader door samenwerking en verbinding tussen verenigingen.
3. Er is voor iedereen inzicht in alle activiteiten van alle verenigingen.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Het in kaart brengen van de activiteiten van alle verenigingen.	Kort	1	Dorp
2. Een bewustwordingsproces bij de verenigingen op gang brengen.	Kort	1	Dorp
3. Het ontwikkelen van online communicatie platforms.	Kort	2	Dorp
4. Een verenigingsbestuur moet een afspiegeling zijn van de ledenbestand.	Lang	5	Dorp
5. Voor dorpsraad en verenigingen gaan werken met wijk-contactpersonen.	Lang	2	Dorp

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Verenigingen met elkaar in gesprek over dit thema. Welke verenigingen hebben raakvlakken met elkaar en welke functies van verschillende verenigingen kunnen worden samengevoegd?
2. Inzetten op de mogelijkheden van digitale communicatie tussen verenigingen en naar de inwoners van Rossum.
3. Activiteiten op gebied van sport en cultuur beter onder de aandacht brengen en aantrekkelijker maken en actueel houden.

Rossum moet leefbaar blijven om prettig te kunnen wonen, dit hangt samen met voldoende passende en benodigde woningen. Door kleiner wordende huishoudens en vergrijzing van de bevolking zijn er verhoudingsgewijs meer kleinere woningen en seniorenwoningen nodig. Door de sterke teruggang van het aantal jongeren wordt het moeilijker om het voorzieningenniveau op peil te houden. Daarnaast hebben we nu een grote groep jongeren tussen de 15 en 30 jaar die op zoek zijn naar woonruimte. Ook vanuit deze optiek is het nodig dat er op korte termijn voldoende starterswoningen beschikbaar komen, zodat zij zich in Rossum kunnen vestigen.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

1. Er zijn voldoende nieuwbouw mogelijkheden beschikbaar (bouwkavels).
2. Rossum beschikt over betaalbare woningen voor starters en ouderen.
3. Woonhofjes voor ouderen (wooncomplex).
4. Het Thijplein is gerenoveerd en vormt het levendige centrum van het dorp.
5. Huidige grote percelen zijn gesplitst zodat er eventueel een woning extra gebouwd kan worden.
6. De woningbouwvereniging en het dorp (c.q. de dorpsraad) hebben een hechte relatie.

ACTIES	TERMIJN	COMPL.*	WIE
1. Een uitgebreid onderzoek de woningbehoefte in Rossum.	Kort	1	Dorp
2. Uitgifte nieuwbouw kavels.	Kort en lang	4	Gemeente
3. Senioren woningen realiseren.	Lang	4	Dorp en gemeente
4. Starters woningen realiseren.	Lang	4	Dorp en gemeente
5. Dorpsplein renoveren, inclusief de seniorenwoningen aan de Kerkewei.	Lang	5	Dorp en gemeente
6. Woningen mogen splitsen/inwoning.	Lang	3	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Behoeftte beter in beeld brengen.
2. Nieuw uitbreidingsplan realiseren.
3. Druk uitoefenen op de gemeente.
4. Mogelijkheden voor seniorenwoningen apart in kaart brengen.
5. Info- en inspiratieavonden over seniorenwoningen, starterswoningen en splitsen van woningen.

Rossum heeft een fraai en aantrekkelijk buitengebied. Vraag is hoe combineren we de belangen van de ontwikkeling van de natuur, het toerisme, de agrarische sector en het weggebruik. De uitdaging is te komen tot een juiste balans.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

De natuur, ons Twents coulisselandschap is bewaard gebleven en we genieten van veilige wandel- en fietspaden. Het buitengebied is aantrekkelijk om te wonen. Er is geen grootschalige maak- en procesindustrie. In leegstaande gebouwen vindt passend ondernemerschap plaats, met name ambachten.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Leegstaande gebouwen voor passend ondernemerschap aanwijzen.	Kort en lang	2	Dorp en gemeente
2. Zorgfunctie platteland ontwikkelen (Bijv. zorgboerderij voor dagbesteding)	Kort	2	Dorp.
3. Verkeersveiligheid fietspaden verhogen.	Kort	3	Dorp en gemeente
4. Fiets- en wandelpaden in buitengebied realiseren met parkeerplaatsen bij startpunten.	Lang	3	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Met de gemeente om tafel voor overleg over de fiets/wandelpaden en veiligheid. Inventariseren en mogelijkheden in kaart brengen. (wandel/fietsnetwerk)
2. Inspiratieavond organiseren met als vraag welke mogelijkheden er zijn m.b.t. leegstaande gebouwen

Grote en kleine ondernemingen, in de kern of in het buitengebied, zijn van groot belang voor ons dorp. Ze zorgen voor werkgelegenheid, voor activiteiten, voor leven en dragen bij aan het welzijn van de gemeenschap. Ondernemen is een kans die we iedereen willen bieden.

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

De Cocer is een steunpunt VVV en er is een supermarkt met houdbare producten. Het Thijplein heeft een aantrekkelijke uitstraling en er vinden tal van nieuwe activiteiten plaats. Verder heeft er een onderzoek plaats gevonden naar een verzamelgebouw voor ZZP-ers.

ACTIES	TERMIJN	COMPLEXITEIT*	WIE
1. Inspireren voor duurzame energie.	Kort	1	Dorp
2. Werken aan toeristische uitstraling Cocer in combinatie met terras en VVV-punt.	Kort	2	Dorp
3. Nauwe samenwerking tussen dorpsraad en OVR.	Kort	1	Dorp
4. Het gehele Thijplein met horeca en terrassen aantrekkelijker maken.	Lang	3	Dorp en gemeente

* 1 = eenvoudig te realiseren ... 5 = zeer complex

Adviezen:

1. Thijplein in zijn geheel aantrekkelijker maken.
2. Oranje-comité benaderen om activiteiten op het plein te organiseren.
3. Met OVR in overleg over bedrijfsverzamelgebouw voor ZZP-ers.

Ons kerkgebouw is een rijksmonument en het gezichtsbepalende gebouw van het dorp. Heeft voor velen een grote emotionele waarde. Echter, het kerkbezoek is dramatisch teruggelopen en de vraag is of we de kerk voor haar oorspronkelijke functie kunnen behouden. Een onderzoek doen naar de toekomst van de kerk is een complexe opdracht. Er spelen veel partijen (het bisdom, de Plechelmusparochie, de locatieraad etc.) een rol, ieder met weer andere belangen. De denkrichting naar een meer multifunctioneel gebruik wordt in het dorp wel breed ondersteund maar ligt niet zo eenvoudig. Welke functies zou het kerkgebouw kunnen/mogen vervullen??

In 2030 hebben we het volgende gerealiseerd:

De kerk heeft een niet meer weg te denken verbindende functie in ons dorp.

ACTIE

Richt een brede werkgroep in die de opdracht krijgt om de toekomst van het kerkgebouw in de meest uitgebreide zin te onderzoeken. Deze werkgroep (met mandaat van de dorpsraad, locatieraad en parochiebestuur) wordt in 2019 samengesteld en stelt in dat jaar een onderzoeksplan op (inclusief budget). De werkgroep doet ook onderzoek naar subsidiemogelijkheden voor het onderzoek. Het onderzoek wordt in 2020/2021 uitgevoerd. De uitkomsten zijn bindend voor Rossum en uitgangspunt voor het handelen tot 2030.

Adviezen:

1. Zorg voor een breed gedragen werkgroep met diverse expertises.
2. Vraag de gemeente om support en ondersteuning in de vorm van subsidie.
3. Kijk hier met name ook naar landelijke ontwikkelingen en naar goede voorbeelden elders.

III AAN DE SLAG MET DENKERS EN DOENERS

Het uitvoeren van de agenda voor de toekomst van Rossum zal inspanning en dus tijd van velen vragen, van denkers en doeners. Er zullen verschillende werkgroepen aan de slag moeten met de thema's. Veel zaken kunnen dit of komend jaar worden opgepakt, andere zaken later maar vragen nu al om voorbereiding. De werkgroepen hebben vooral behoefte aan doeners. Gezien de grote diversiteit aan onderwerpen is het voeren van regie op de agenda van het grootste belang. Deze rol is in onze ogen voorbehouden aan de dorpsraad en vraagt om denkkracht. Door de combinatie van denken en doen, zo is de overtuiging van de projectgroep, zal de agenda voor de toekomst van ons dorp tot leven komen. Daarom moeten voor de zomer de werkgroepen zijn samengesteld en moet de dorpsraad een krachtige impuls krijgen. Daarvoor dragen we als inwoners van Rossum, Volthe en Lemselo, jong en oud, een gezamenlijke en belangrijke verantwoordelijkheid.

De dorpsraad als regisseur en gesprekspartner

Een krachtige dorpsraad is een basisvoorwaarde voor de toekomst. We zijn op weg naar een maatschappij die te typeren valt als een participatiemaatschappij. Niet alleen de overheid bepaalt maar het is vooral de lokale bevolking die bepaalt. Overheden, dus ook de gemeente, gaan uit van eigen kracht van inwoners. Dit betekent dat de gemeente van haar inwoners ideeën, plannen en initiatieven verwacht. Een gemeente kan niet met alle inwoners praten en ziet daarom de dorpsraad als logische gesprekspartner. Dit betekent dat de dorpsraad twee belangrijke taken heeft:

1. De dorpsraad heeft de regiefunctie voor wat betreft de agenda van de toekomst. De dorpsraad initieert, stimuleert en ondersteunt de werkgroepen die de agenda uitvoeren. Het voeren van de regie op de agenda is de eerste kerntaak voor de dorpsraad.
2. De dorpsraad is de gesprekspartner van de gemeente. De dorpsraad draagt ideeën en plannen aan bij de gemeente en vraagt om ondersteuning (expertise, financiën, vergunningen e.d.). Het onderhouden van een goede relatie met de gemeente is de tweede kerntaak voor de dorpsraad.

Op dit moment is de dorpsraad zwaar onderbezet. Door allerlei omstandigheden zijn de laatste jaren een aantal leden afgehaakt en dit betekent dat er nog slechts twee actieve leden zijn. Het is onmogelijk om te verwachten dat twee personen bovengenoemde kerntaken op zich nemen. De omvang van de agenda van de toekomst, de diversiteit aan onderwerpen en de intensiteit waarmee met de gemeente moet worden gesproken maakt dit onmogelijk. De projectgroep is van mening dat er een krachtige dorpsraad moet komen bestaande uit minimaal 12 leden, dit is inclusief een Dagelijks Bestuur van 3 leden. De leden hebben een verschillende achtergrond (expertise), komen uit verschillende wijken van ons dorp en vormen een goede mix qua leeftijd en geslacht. De dorpsraad richt een projectstructuur in met diverse werkgroepen om de agenda van de toekomst op te pakken en te realiseren. In eerste instantie ligt een werkgroep per thema voor de hand maar op termijn zou er ook een werkgroep op een subthema kunnen worden gestart. In elke werkgroep heeft een lid van de dorpsraad zitting, hij/zij fungeert als eerste aanspreekpunt. Op deze manier ontstaat een eenvoudige en overzichtelijke structuur. De leden van de werkgroepen dienen affiniteit te hebben met het thema waarmee ze aan de slag gaan. Die affiniteit kan zijn ontstaan vanuit werkervaring maar ook vanuit hobby.

Van groot belang is dat de dorpsraad alle inwoners van het dorp regelmatig informeert over haar activiteiten en vorderingen. Hier geldt eigenlijk een derde kerntaak:

3. De dorpsraad communiceert voortdurend met de inwoners van Rossum over de activiteiten en vorderingen die er met betrekking tot de agenda van de toekomst worden gemaakt.

De eerste keuzes: een voorstel!

De leefbaarheid van het dorp staat centraal in het project “Mijn Rossum 2030”. De toekomstagenda geeft de richting aan de toekomst. Indien we deze agenda realiseren blijft Rossum een leefbaar, vitaal en gezellig dorp.

Het aantal thema’s en acties dat het doorlopen van het proces heeft opgeleverd is groot en divers. De projectgroep heeft bewust de thema’s niet geprioriteerd maar realiseert zich natuurlijk wel dat er keuzes gemaakt moeten worden. We kunnen niet alles realiseren en zeker niet gelijktijdig. Dat hoeft ook niet. De mogelijkheden en middelen van het dorp en de gemeente zijn ook beperkt.

Er is een aantal acties aan te wijzen die bij meer thema’s naar voren kwamen. Onze eerste aanbeveling is om met deze acties in eerste instantie aan de slag te gaan. De “actie top vijf” ziet er als volgt uit:

1. Woonmogelijkheden voor ouderen en jeugd realiseren.
2. Voorzieningen op het gebied van gezondheid en welzijn naar het dorp halen.
3. Het openbaar vervoer voor Rossum behouden.
4. De verbinding tussen jong en oud in alle opzichten stimuleren.
5. Rossum moet aantrekkelijker worden voor toeristen (Thijplein, fiets- en wandelroutes).

Een volgende aanbeveling is om te inventariseren welke acties we als dorp zonder hulp van de gemeente kunnen oppakken. Deze acties zijn wellicht eenvoudiger te realiseren omdat er geen sprake is van afhankelijkheid van de gemeente in de zin van vergunningen, geld of expertise.

De derde aanbeveling is om te kijken naar de complexiteit (schaal 1 t/m 5) van de verschillende acties. Het ligt voor de hand om snel van start te gaan met acties met een lage complexiteit. Deze acties zijn wellicht laaghangend fruit die relatief eenvoudig op te starten zijn. Bijkomend voordeel is dat de toekomstagenda in beweging komt, wellicht ontstaat zo een vliegwieleffect. Laten we de successen als dorp ook vieren!

Tenslotte doen we de suggestie om de gegeven adviezen ter harte te nemen. Werkgroepen opzetten, goed communiceren, goede voorbeelden elders bekijken, verenigingen bij elkaar brengen, inspiratieavonden organiseren, allemaal adviezen die door betrokken en bevlogen inwoners uit ons dorp zijn genoemd. In onze ogen prachtige kansen om juist de leefbaarheid van ons dorp te versterken.

Voor de zomer de dorpsraad en de werkgroepen in de steigers, daarna full swing aan de slag!!

COLOFON

©2019 Werkgroep Mijn Rossum 2030

Vormgeving MET Cecile

Fotografie Carla Scholten Linde

